

PATVIRTINTA
Šalčininkų r. Kalesninkų Liudviko
Narbuto gimnazijos direktoriaus
2025 m. birželio 23 d.
įsakymu Nr. V1- 233

PRITARTA
Šalčininkų rajono savivaldybės
mero 2025 m. birželio 17 d.
potvarkiu Nr. MPV-(2.1. E)-475

ŠALČININKŲ R. KALESNINKŲ L. NARBUTO GIMNAZIJOS IKIMOKYKLINIO UGDYMO PROGRAMA

1. BENDROSIOS NUOSTATOS

Švietimo teikėjo pavadinimas – Šalčininkų r. Kalesninkų L. Narbuto gimnazija

Teisinė forma ir priklausomybė – Šalčininkų rajono savivaldybės biudžetinė įstaiga

Pagrindinė veikla: ikimokyklinis ir priešmokyklinis ugdymas

Ugdymo kalba – lietuvių, lenkų

Adresas - Mokyklos g. 4, Kalesninkų k., Šalčininkų r.

Telefonas: +37038048356, **el. paštas** kalesnvm@gmail.com

Lopšelyje-darželyje ugdomi: 1–7 metų vaikai.

Ikimokyklinio ugdymo programa parengta remiantis šiomis vaiko raidos teorijomis (sistemomis, padedančiomis suprasti, kaip auga ir vystosi vaikas):

- konstruktyvistinė teorija, nukreipta į pažintinę vaiko raidą. Ši teorija akcentuoja aktyvų vaiko vaidmenį kuriant savo žinias ir pasaulio supratimą;
- sociokultūrinė, nukreipta į visuminę vaiko raidą (holistinis požiūris). Ši teorija pabrėžia sociokultūrinės aplinkos svarbą, vadina ją „pagrindiniu vaiko raidos šaltiniu“.

Ugdymo programos turinys sudarytas taip, kad jį būtų galima lanksčiai taikyti atsižvelgiant į kiekvieno vaiko individualius poreikius, teikti siūlymus ir rinktis veiklą pagal savo interesus bei poreikius.

Požiūris į vaiką ir jo ugdymą(si)

Kiekvienas vaikas pripažįstamas kaip unikali, besikeičianti, aktyvi individualybė. Jis žaidžia, kaupia patirtį, greitai mokosi, turi savitą pasaulio matymą, kuria savo vertybes, todėl visose situacijose puoselėjamas vaiko orumas, pripažįstama vaiko nuomonė, jo teisė rinktis ir spręsti.

Kuriamos sąlygos vaikų saviraiškai ir vaikų kultūros raiškai. Raidos procesai sukuria prielaidas vaikų ugdymui(si), o kokybiškas ugdymas(is) brandina kūną, smegenų struktūras, skatina vaikų raidą:

- darnų vaikų vystymąsi užtikrina vaiko raidą skatinantis ugdymas. Siekiama turtinti, plėsti ir kompensuoti nepalankioje aplinkoje augančių vaikų patirtis, kuriamos vaikus ugdytis įgalinančios socialinės ir kultūrinės aplinkos, nuolat plėtojamas ir turtinamas dinamiškas socialinis - kultūrinis ugdymosi kontekstas per socialines sąveikas, kultūrinių elgesio ir mąstymo formų įvairovę (sociokultūrinė raidos teorija);
- kiekvienas vaikas aktyviai mokosi, daugelį dalykų atranda pats, savu būdu ir laiku, turi sumanymų, nuolat ieško naujų veiklų ir iššūkių, padedančių tobulėti;
- vaikams aktyviai veikiant integruojamas fizinis, emocinis, socialinis ir pažintinis ugdymasis; vaikas aktyviai sąveikauja su aplinkiniais, per sąveikas plėtoja savo psichikos galias ir kuria savo asmenybę;
- vaikų ugdymas(is) yra nuolatinis vidinių galių plėtojimas naujų patirčių pagrindu. Vaikų raidai ir ugdymui(si) svarbiausios yra jautrios socialinės sąveikos, grindžiamos dialogiškumo principu;
- vaikų tarpusavio dialoguose ir dialoguose su suaugusiais konstruojamos bendros prasmės. Vaikų grupėje vyrauja nuomonių ir raiškos įvairovė, vaikai mokosi girdėti vienas kitą, skatinama mokymosi vieniems iš kitų kultūra;
- mokytojas pasitiki vaiko natūraliomis galiomis augti ir ugdytis, sudaro sąlygas prigimtinėms galioms plėtotis, pripažįsta ir gerbia skirtybes, pasiekimų įvairovę, kuria galimybes skleistis vaikų individualumui; mokytojas atsižvelgdamas į vaiko poreikius įsitraukia, skatina vaikų tarpusavio sąveiką mokantis vieniems iš kitų, paremia vaikų iniciatyvas, parinkdami jiems aktualų turinį ir veiklas.

Ugdymą(si) grindžiančios vertybės

Vaikų ugdymasis grindžiamas požiūriu į vaiką ir jo ugdymą(si) sąlygotomis vertybėmis:

vaiko orumas – kiekvieno vaiko nelygstamos vertės, autentiškumo, unikalumo pripažinimas ir puoselėjimas;

vaiko gerovė – vaikų gerovės pirmumo pripažinimas, puoselėjant vaiko saugumą, sveikatą, darną su savimi ir kultūrine, socialine bei fizine aplinka;

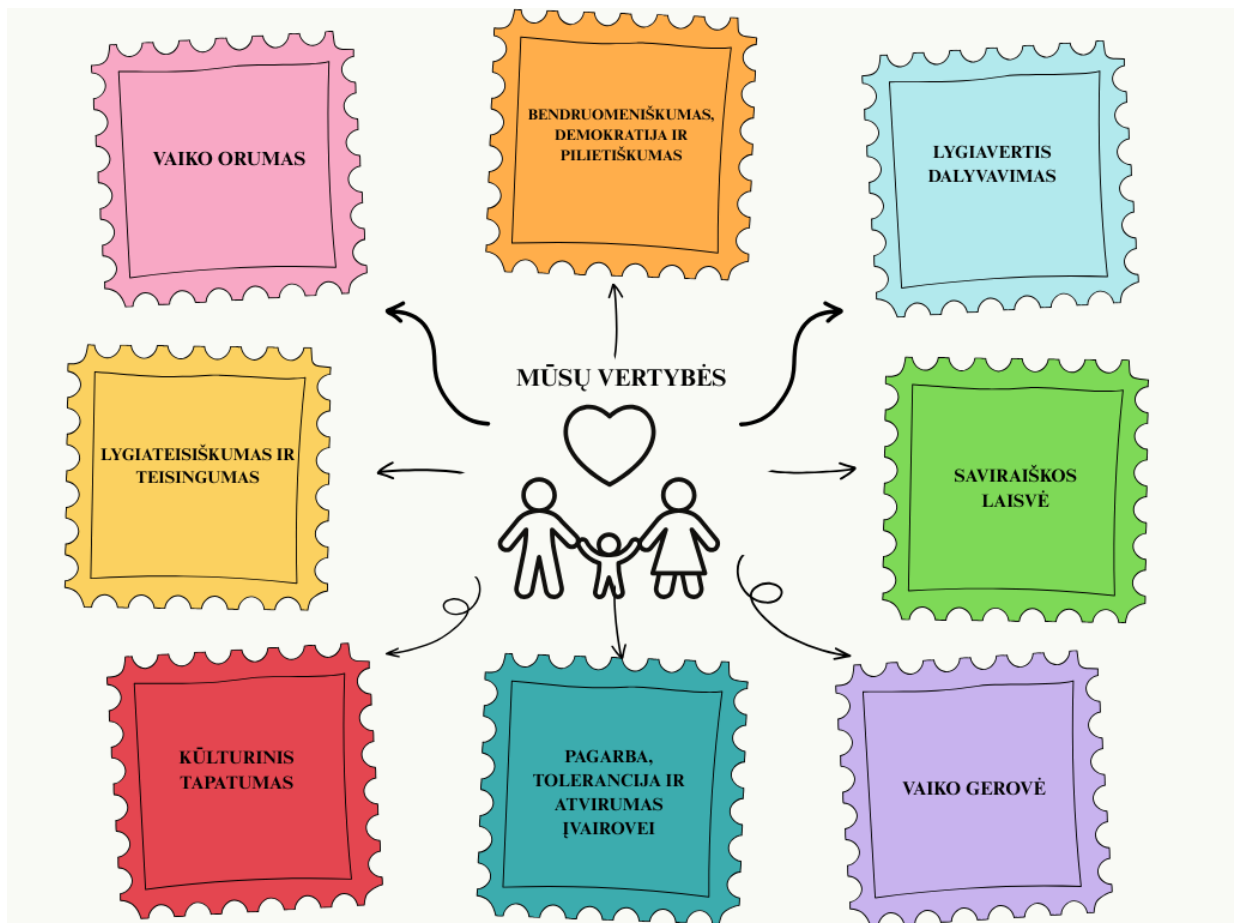
saviraiškos laisvė – kiekvieno vaiko kūrybinio potencialo ir laisvės išreikšti save pripažinimas, palaikymas ir skatinimas;

lygiavertis dalyvavimas – lygiavertėmis sąveikomis grindžiamo ugdymo(si) vertės pripažinimas, sudarant maksimalias sąlygas kiekvienam vaikui dalyvauti bendrame ugdymosi procese ir pašalinant ugdymosi kliūtis;

lygiateisiškumas ir teisingumas – vienodų teisių augti ir ugdytis visiems pripažinimas, užtikrinant galimybes kiekvienam vaikui optimaliai vystyti ir reikšti savo potencines galias nepriklausomai nuo priežasčių, susijusių su lytimi, sveikata, socialine ir kultūrine padėtimi. Minimizuojamos atskirties ir diskriminavimo galimybės, atstovaujama vaikų teisėms mokykloje ir už jos ribų;

pagarba, tolerancija ir atvirumas įvairovei – atviros, pagarba, empatija ir tolerancija grindžiamos ugdymo(si) aplinkos kūrimas, pripažįstant įvairovę kaip vertybę ir sudarant sąlygas visiems vaikams sėkmingai dalyvauti, natūraliai priimant prigimtinius ir kultūrinius skirtumus;

bendruomeniškumas, demokratija ir pilietiškumas – pagarba asmeniui grindžiamos demokratinės aplinkos kūrimas, priklausymo bendruomenei jausmo puoselėjimas, atsakomybės už save ir kitus ugdymasis;

kultūrinis tapatumas – pagarbos savo šalies kultūrai (gimtajai kalbai, etninei kultūrai, tautos istorijai) puoselėjimas, padedant vaikui išreikšti save kaip savo šalies kultūros dalyvį ir kūrėją ir pozityviai priimti kitų kultūrų savitumą.

Vaikų poreikiai

Programa sukuria prielaidas užtikrinti pagrindinių, kiekvienam vaikui aktualių poreikių tenkinimą ir turtinimą, vaiko individualių galių plėtotę, kiekvieno vaiko pažangai, sukurti lygias galimybes įvairių poreikių vaikams:

žaidimo poreikis – turėti laisvę, pakankamai laiko, erdvės, žaidimo partnerių ir galimybę per bendrus žaidimus kurti vaikų kultūrą;

saugumo poreikis – jaustis saugiam, gerbiamam, matomam, girdimam, tinkamai globojamam, sulaukti paramos ir pagalbos, kai jos reikia;

draugysčių poreikis – jaustis priimamam, jausti bendrumą, lygiavertiškumą su kitais, kitų paramą, artimumą, turėti vieną ar keletą artimesnių draugų;

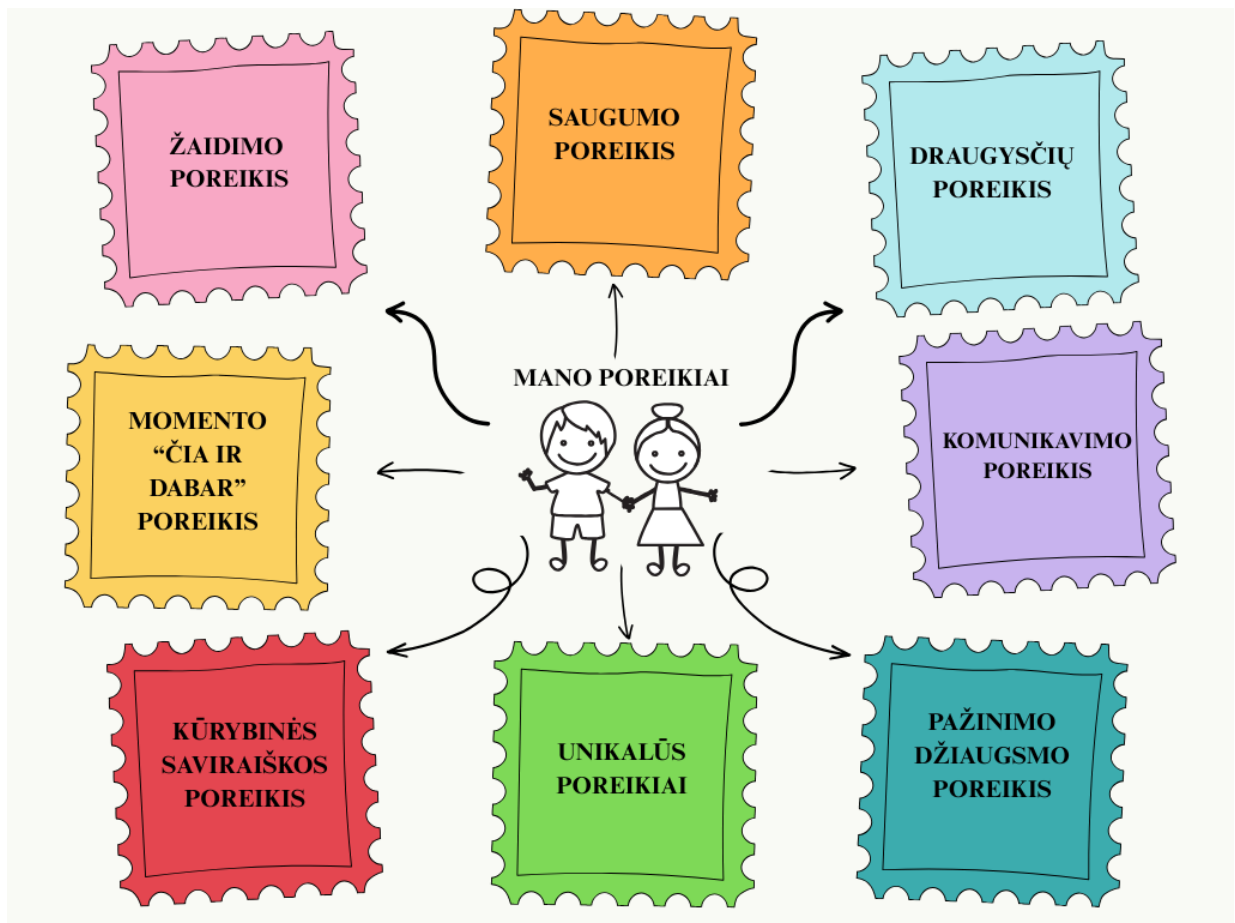
komunikavimo poreikis – dalintis su kitais emocijomis, mintimis, idėjomis žodžiu ir nežodinėmis priemonėmis (mimika, judesiu, piešiniu, muzikos kūriniais ir pan.);

pažinimo džiaugsmo poreikis – smalsauti, tyrinėti, klausinėti, aiškinti(s), kurti ir išbandyti, džiaugiantis naujais atradimais ir gebėjimu pažinti;

kūrybinės saviraiškos poreikis – tyrinėti ir atrasti unikalios savo kūrybinės galios per įvairias veiklas;

programa taip pat sukuria prielaidas atliepti ir tenkinti **unikalius kiekvieno vaiko poreikius**, tarp jų ir **specialiuosius ugdymosi poreikius**;

momento “čia ir dabar” poreikis – vaikų reagavimo į ugdymo(si) situacijas stebėjimas, įsiklausymas į vaikų nuomonę.

Tėvų (globėjų) ir vietos bendruomenės poreikiai

Tėvai (globėjai) yra atsakingi už vaiko gerovę, sveikatą, kokybišką ugdymą bei turi dalyvauti vaiko ugdymo procese kaip partneriai. Bendravimas ir bendradarbiavimas su šeima grindžiamas abipusiu supratimu ir atsakomybe, geranoriškumu, pagarba, konfidencialumu, pagalba ir dėmesiu. Vaiko šeima įtraukiama į ugdymo procesą, siekiant padėti tėvams pasijusti kompetentingais (įgalinčiais) ugdyti savo vaiką ir matyti prasmę pačiame ugdymo procese. Nuolat siekiame, kad vaiko tėvai (globėjai) dalyvautų ugdymo procese ir taptų aktyviais bendruomenės nariais. Jie turi galimybę rinktis, kiek ir kaip dalyvauti įstaigos veikloje (pvz, siūlant idėjas, teikiant patarimus, kuriant grupės aplinką, dalyvaujant renginiuose, edukacijose, išvykose, palaikant tradicijų puoselėjimą,). Su tėvais (globėjais) tariamasi dėl individualių vaiko ugdymosi poreikių, vaiko ugdymo(si) tikslų, švietimo pagalbos teikimo, vaikų saviraiškos poreikių tenkinimo, atsižvelgiama į jų lūkesčius bei individualias vaikų galias ir skirtingą ugdymosi patirtį. Anketinių apklausų, individualių pokalbių ir (ar) grupinių diskusijų metu stengiamasi išsiaiškinti, įvertinti tėvų (globėjų) lūkesčius ir pageidavimus. Bendravimui naudojame elektroninį dienyną, elektroninį paštą, susitikimus, individualius pokalbius ir pan. Vykdomas nuolatinis informavimas apie veiklą (vertybes, tradicijas ir kt.), gimnazijos internetinėje svetainėje, įstaigos Facebook paskyroje.

Regiono ypatumai ir mokyklos savitumas

Kalesninkai – pasienio su Baltarusija kaimas. Tai įtakoja gyventojų kalbą, šeimų tradicijas bei kultūrą. Kaimas turi savo tradicijas, kurios puikiai atspindi jo geografinės padėties savitumą. Įstaigos kiemas yra medžių, krūmų ir kitos žalumos apsuptyje, aplinką puošia gėlės. Įstaigos vaikai

daug laiko praleidžia lauke. Vaikams sudarytos sąlygos pasivaikščioti, stebėti gamtą įvairiais metų laikais, tyrinėti, eksperimentuoti ir žaisti. Vienas svarbiausių uždavinių – sukurti sąlygas, kad judėjimas būtų kuo įvairesnis ir sudaryti galimybę vaikams kieme rinktis veiklą: sportuoti, ilsėtis, žaisti. Gimnazijos bendruomenė yra atvira naujovėms, pokyčiams ir inovacijoms, todėl nuolat dalyvauja ir įsijungia į naujus švietimo projektus ar veiklas. Darželis yra aktyvus fizinio aktyvumo skatinimo projektų dalyvis. Sveikatos saugojimas ir stiprinimas integruojamas į kasdienę vaikų ugdymąją veiklą. Vaikų ugdymo klausimais bendraujama su Kalesninkų kaimo biblioteka, Šalčininkų r. Versekos daugiafunkciniu centru. Visuminiu kūrybiniu ugdymo metodu skatinamas kūrybiškumas ir meninė saviraiška, integruojamos įvairios meninės veiklos į kasdienį ugdymą; akcentuojamas vaiko iniciatyvumas ir tyrinėjimas, naudojant projektinius metodus ir įvairias išraiškos priemones; įtraukiamos šiuolaikinės technologijos ir inovatyvūs mokymo metodai, siekiant praturtinti ugdymo(si) procesą ir skatinti vaikų kūrybingumą bei smalsumą; kitos tikslingos STEAM priemonės bei edukacijos, sudarančios galimybę ugdytiniams eksperimentuoti, atrasti, skatinant aktyvų veikimą patirtinėse veiklose, pasitelkiant mokslinius metodus, kurie formuoja tvarią mąstyseną.

Mokytojų ir kitų specialistų pasirengimas

Lopšelyje-darželyje“ dirba kvalifikuoti ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo mokytojai, pagalbos specialistai: logopedas, socialinis pedagogas, mokytojo padėjėjai. Darželio mokytojai nuolat tobulina savo kvalifikaciją, dalyvauja ilgalaikėse kvalifikacijos tobulinimo programose, kelia kvalifikaciją įstatymų numatyta tvarka.

2. IKIMOKYKLINIO UGDYMO PRINCIPAI

Programa įgyvendinama vadovaujantis šiais ugdymo(si) principais:

- **ugdymo(si) ir priežiūros vienovės principas.** Ikimokyklinio ugdymo(si) procesui būdinga ugdymo(si) ir priežiūros vienovė. Kiekviena suplanuota ir nesuplanuota sąveika bei kasdienė rutina yra ugdanti, turtinanti vaiko patirtį. Ilgalakis, nuolatinis, saugus vaiko emocinis ryšys su mokytoju sukuria prielaidas visavertei vaiko raidai ir ugdymui(si);
- **vaiko raidos ir ugdymo(si) dermės principas.** Ugdymo(si) procese atsižvelgiama į raidos nulemtą vaikų poreikių, patirties ir gebėjimų įvairovę ir skatinama visapusiška vaiko raida – fizinė, emocinė, socialinė, pažinimo, komunikavimo, meninės raiškos;
- **žaismės principas.** Žaismingumas yra viso ikimokyklinio vaikų ugdymo(si) pagrindinis bruožas, neatsiejama tyrinėjimo, eksperimentavimo, fantazavimo, kūrybos dalis, o žaidimas – svarbiausia savarankiška vaiko veikla;
- **sociokultūrinio kryptingumo principas.** Ugdymas(is) yra grindžiamas žmogiškosiomis, tautinėmis ir pilietinėmis vertybėmis, padedančiomis vaikams įsitraukti į supančią kultūrinę aplinką ir didinančiomis atvirumą kultūrinei bei kalbinei įvairovei;
- **integralumo principas.** Siekiama visuminės vaikų raidos, užtikrinamas darnus visų pasiekimų sričių gebėjimų plėtojimas, ugdymo(si) sričių tarpusavio ryšiai, vidinės turinio sąsajos kiekvienoje ugdymo(si) srityje, vaikų veiklos integralumas;
- **įtraukties principas.** Sudaromos sąlygos kiekvienam vaikui ugdytis, plėtoti savo galias, gauti reikiamą pagalbą, patirti sėkmę, atsižvelgiant į ugdymosi poreikių įvairovę;
- **kontekstualumo principas.** Vaikų ugdymas(is) vyksta estetiškuose, į veiklą įtraukiančiuose, vaikų iniciatyvoms atvirose artimiausios socialinės, kultūrinės, kalbinės ir gamtinės aplinkos kontekstuose, siekiama vaikų ugdymo(si) patirčių aktualumo, prasmingumo;

- **vaiko ir mokytojo bendro veikimo principas.** Aplinkos, sąveikos, bendros prasmės kuriamos įsiklausant ir atliepant vaikų poreikius, interesus, iniciatyvas, nuomonę, drauge priimant sprendimus;

- **lėtojo ugdymo(si), užtikrinančio gilų įsitraukimą, principas.** Vaikai giliai išgyvena ir pajaučia kiekvieną čia ir dabar momentą, kai skiriama pakankamai laiko kasdieniui rutinai, tyrinėjimo ar kūrybos procesui, nuostabai ir atradimo džiaugsmui;

- **reflektyvaus ugdymo(si) principas.** Mokytojas drauge su vaiku emocijomis ir veiksmais atspindi vaiko veikimo patirtis. Su vaikais drauge pagal jų gebėjimus apmąstomos vaikų emocijos, veiklos ir jų rezultatai, numatomas tolesnis veikimas. Mokytojai apsvarsto autentiškas vaikų patirtis, veiklos kokybę ir savo pedagoginių sprendimų poveikį vaikų ugdymui(si);

- **šėimos ir mokyklos partnerystės principas.** Mokykla ir šeima (globėjai) bendradarbiauja rengiant Programą, užtikrinant ugdymo(si) tęstinumą ir dermę, kuriant susitelkusią, kartu besimokančią bendruomenę. Tėvai ir mokyklos darbuotojai pasitiki vieni kitais ir veikia dėl vaikų interesų.

3. TIKSLAS, UŽDAVINIAI, UGDYMO(SI) REZULTATAI

Ikimokyklinio ugdymo tikslas – atsižvelgiant į vaikų prigimtines galias, patirtį, poreikius, šeimos ir bendruomenės susitarimus, kurti lanksčius edukacinius kontekstus, įgalinančius vaikus išsiugdyti pasitikėjimo, rūpinimosi savimi ir kitais, kultūrinio ir socialinio jautrumo, komunikavimo, lankstaus mąstymo, kūrybiškumo, mokėjimo mokytis pradmenis.

Uždaviniai:

1. atpažinti kiekvieno vaiko prigimtines galias bei ugdymo(si) poreikius, kylančius iš asmenybės raidos tarpsnio, individualių raidos ypatumų, prigimtinių gebėjimų visumos ir sociokultūrinės aplinkos.

2. į vaiką ir jo vertybių ugdymą orientuotame, integraliame visuminiame ugdymo(si) procese tikslingai taikyti vaiko ir mokytojo sąveika grindžiamas pedagogines strategijas, ugdymo(si) priemones, taip sukuriant lanksčią ir ugdymą(si) stimuliuojančią ugdymo(si) aplinką ir kontekstus.

3. organizuoti ugdymą derinant kryptingą mokytojo ir spontanišką vaiko veiklą, taikant patirtinio ugdymo(si) metodus (tyrinėjimus, mokymąsi per judesį, pažintines išvykas, ir kt.), pripažįstant žaismę ir kasdienį vaiko gyvenimą grupėje kaip pagrindinę ugdymo(si) formą.

4. taikyti universalaus dizaino mokymuisi prieigą, kaip visų vaikų ugdymo(si) sėkmės prielaidą.

5. taikyti judraus ugdymo(si) ir tyrinėjimą skatinančius kontekstus, siekiant suteikti vaikams pasimėgavimo ugdymo(si) procesu jausmą, palengvinti ugdymo(si) procesą bei sėkmingai įtraukti visus vaikus į veiklą.

6. siekiant užtikrinti sėkmingą kiekvieno vaiko ugdymo(si) procesą, sudaryti galimybę vaikams skirtingais būdais pademonstruoti daromą pažangą ir juos sistemingai fiksuoti, vertinti ir aptarti su tėvais (globėjais).

7. kurti ir plėtoti pasitikėjimu ir pagarba, aktyvia partneryste grindžiamą tikslingą bendradarbiavimą su tėvais (globėjais), švietimo pagalbos specialistais ir kitais švietimo pagalbos paslaugų teikėjais.

Ikimokyklinio ugdymo rezultatai yra vaikų raidos ir ugdymosi procese nuosekliai įgyjami bei plėtojami jų pasiekimai: vertybinės nuostatos, žinios bei supratimas ir gebėjimai.

Pasiekimai suskirstyti į 18 pasiekimų sričių, kurių visuma laiduoja optimalią vaiko galių ūgtį. Programoje vaikų ugdymo(si) rezultatus nusako šios pasiekimų sritys:

1. kasdienio gyvenimo įgūdžiai;
2. fizinis aktyvumas;
3. emocijų suvokimas ir raiška;
4. savireguliacija ir savikontrolė;
5. savivoka ir savigarba;
6. santykiai su suaugusiaisiais ir bendraamžiais;
7. aplinkos pažinimas;
8. matematinis mąstymas;
9. skaitmeninis sumanumas;
10. kalbų supratimas;
11. kalbinė raiška;
12. estetiškas suvokimas;
13. meninė raiška;
14. kūrybiškumas;
15. tyrinėjimas;
16. problemų sprendimas;
17. gebėjimas žaisti;
18. mokėjimas mokytis.

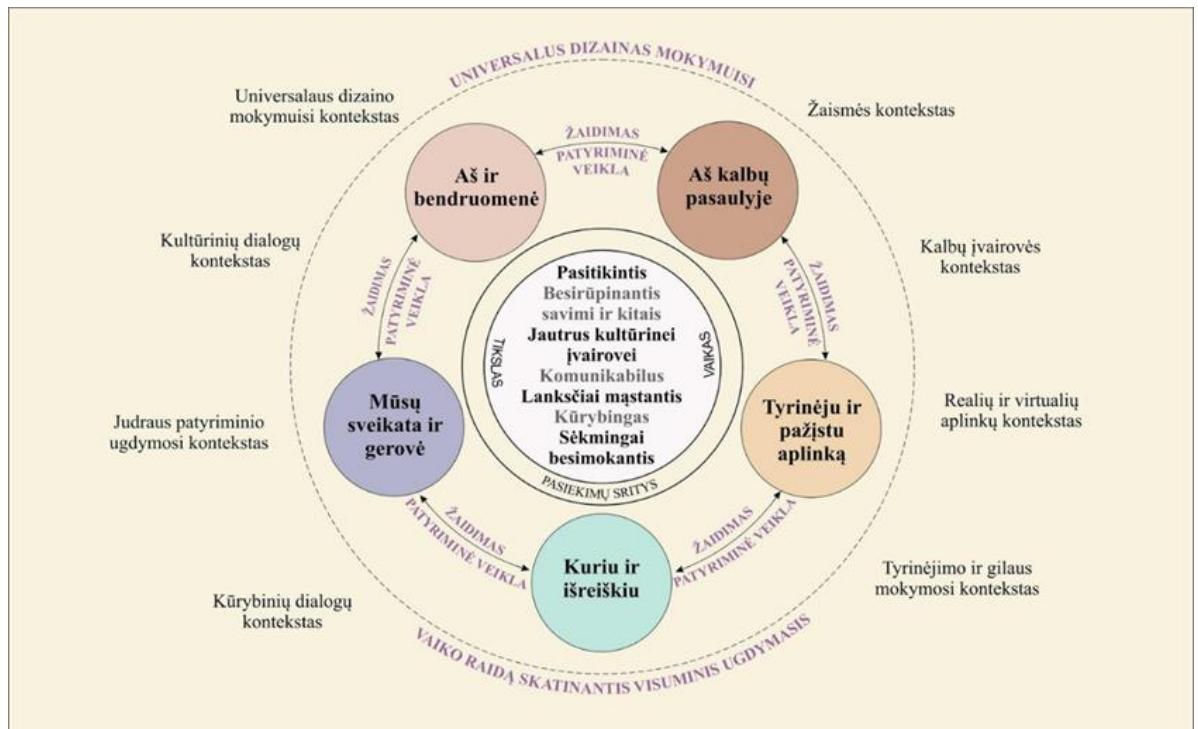
Konceptualus ugdymo modelis sukuria lanksčią, visapusišką ugdymo aplinką, kurioje kiekvienas vaikas gali augti ir tobulėti pagal savo individualius poreikius, galias ir gebėjimus. Ugdymo(si) centre yra vaikas ir septynios jo plėtojamos galios. Kiekviena vaiko raidą skatinanti visuminio ugdymo(si) sritis yra pritaikyta stiprinti ir ugdyti tam tikras vaiko galias, kurios būtinos siekiant visapusiško asmenybės vystymosi, per konkrečius vaiko pasiekimus. Mokytojas siekdamas plėtoti vaiko galias kuria kontekstus, tiek grupėje, tiek lauke, tiek netradicinėje aplinkoje. Šis modelis skatina holistinį vaikų ugdymą, kuris apima ne tik akademinius gebėjimus, bet ir socialinius, emocinius, fizinius bei kūrybinius aspektus. Tai padeda kurti harmoningai besivystančią asmenybę.

4. UGDYMO(SI) TURINYS, PROCESAS IR APLINKOS

Programos turinys yra orientuotas į 1 – 5(6) metų amžiaus vaikų pasiekimus, jų galimybes bei nuolatinį augimą. Ikimokyklinio ugdymo(si) pagrindas yra visuminis ugdymas(is), universalus dizainas mokymuisi, vaiko žaidimas ir kita patirtinė veikla. Visuminis ugdymas(is) yra pagrindinė ikimokyklinio ugdymosi kryptis, kuri lemia vaikų emocinių, socialinių, fizinių, pažinimo, kalbos, kūrybos potencinių galių harmoningą plėtojimąsi. Universalus dizainas mokymuisi (UDM) yra kiekvieno vaiko sėkmingą ugdymąsi laiduojanti įtraukaus ugdymo organizavimo prieiga. Visavertę įtrauktį užtikrina prigimtinių kiekvieno vaiko ugdymosi skirtumų pripažinimas ir kokybiškai įgyvendinamos esminės ugdymo(si) proceso modeliavimo kryptys. Vaikų žaidimas yra paties vaiko kuriama ir valdoma veikla, kuomet sutelkiamos visos jau įgytos ir plėtojamos galios. Siekiama vaikų savarankiško žaidimo ir žaismingo ugdymo(si) vienovės bei darnos. Patirtinės veiklos yra vaiko ugdymasis judant, pajaučiant, stebint, tyrinėjant, eksperimentuojant, modeliuojant, kuriant, komunikuojant, reflektuojant savo patirtis ir atradimus.

Ugdymo turinį, sudaro aplinkos modeliavimo kryptis – vaikų ugdymo (-si) kontekstų kūrimas. Pateikiami žaismės, universalus dizainas mokymuisi, kultūrinių ir kūrybinių dialogų, kalbų įvairovės, tyrinėjimų ir gilaus mokymosi, realių ir virtualių aplinkų, judraus patirtinio mokymosi kontekstų kūrimo būdai. Programa apima šias vaiko raidą skatinančio visuminio ikimokyklinio ugdymo(si) sritis: „**Mūsų sveikata ir gerovė**“, „**Aš ir bendruomenė**“, „**Aš kalbų pasaulyje**“, „**Tyrinėju ir**

pažįstu aplinką“, „Kuriu ir išreiškiu“. Visų vaikų dalyvavimą užtikrina įtraukus ugdymo(si) procesas, apimantis išitraukimo, gilėjančio supratimo ir įgytos patirties raiškos procesus. Tai sukuria prielaidas aktyviam, savarankiškam, sėkmingam kiekvieno vaiko ugdymuisi. Sąlygos, skatinančios vaiko išitraukimą į veiklą, gilėjančią jo supratimą ir įgytos patirties raišką, atskleidžiamos kiekvienos ugdymo(si) srities įvadinėje dalyje, atsižvelgiant į ugdymo(si) srities turinio ypatumus.

Ugdymo(si) sritis „**Mūsų sveikata ir gerovė**“ apima šiuos turinio aspektus: fizinis aktyvumas, sveika mityba, mano dienos ritmas, kūno švara ir aplinkos tvarka, saugaus elgesio įpročiai. Ugdymo(si) srities paskirtis yra plėtoti kasdienius gyvenimo įgūdžius, fizinį aktyvumą, savireguliaciją ir savikontrolę. Ugdymosi veiklos skatina ugdytis emocijų suvokimo ir raiškos, tyrinėjimo, problemų sprendimo, kūrybiškumo, žaidimo, mokėjimo mokytis gebėjimus. Taip pat siekiama harmoningo vaikų fizinio augimo, taisyklingos laikysenos, išlavėjusios stambiosios bei smulkiosios motorikos ir fizinių ypatybių, gebėjimo saugiai judėti pagal amžiaus galimybes, laikytis judėjimo ir poilsio ritmo, noro judėti ir įsitraukti į judriuosius žaidimus.

Ugdymo(si) sritys: Mūsų sveikata ir gerovė		
Pasiekimų sritys	Pasiekimų žingsniai	Ugdymo(si) gairės, veiksenos
<i>Kasdienio gyvenimo įgūdžiai</i> Vertybinė nuostata Domisi, kas padeda augti sveikam ir saugiam Esminiai gebėjimai Esant galimybei renkasi sveikatai palankų maistą, savarankiškai pavalgo, pasirūpina savo kūno švara, Prisideda prie aplinkos tvarkos	1-3 metai https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/1kimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf p. 2 3-6 metai https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/3kimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf p. 2	Suranda žaisliuko vietą, savo lovytę, kėdutę, rankšluostį, spintelę. Bando savarankiškai praustis, šluostytis, rankšluostį pakabina prie savo ženkliuko. Bando savarankiškai valgyti ir gerti, naudoja stalo įrankius. Eina į tualetą, suaugusiojo padedamas susitvarko. Bando patys apsirengti, nusirengti, tvarkingai susidėti drabužėlius.

palaikymo, rodo pradinius saugaus elgesio darželyje įgūdžius, pasako, kaip saugiai elgtis gatvėje, buityje, gamtoje	content/uploads/2024/02/Ikimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf p. 2-3	Domisi, koks maistas sveikas ir visavertis. Priminus plaunasi rankas, prausiasi, nusišluosto rankas ir veidą. Stengiasi laikytis valgymo kultūros: valgo neskubėdamas, gerai sukramto maistą, nežaidžia prie stalo, taisyklingai sėdi. Supranta, kad grūdinimasis stiprina sveikatą, apsaugo nuo ligų, gerina nuotaiką. Savarankiškai ar priminus laikosi sutartų saugaus elgesio taisyklių. Žino, kaip saugiai elgtis gatvėje, kur kreiptis iškilus pavojui, pasiklydus. Priminus stengiasi vaikščioti, stovėti, sėdėti taisyklingai. Stebint suaugusiajam saugiai naudojasi veiklai skirtais aštriais įrankiais.
<u>Fizinis aktyvumas</u> Vertybinė nuostata Domisi, kas padeda augti sveikam ir saugiam Esminiai gebėjimai Tiksliai ir koordinuotai šliaužia, ropoja, eina, bėga, lipa, išlaiko pusiausvyrą judėdamas, meta, gauda ir spiria kamuolį, spontaniškai ir tikslingai atlieka kasdienius veiksmus, kuriems būtina akių ir rankos koordinacija bei išlavėjusi smulkioji motorika, derina judesius poroje, grupėje šokdamas ar žaisdamas	1-3 metai https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/Ikimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf p.3 3-6 metai https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/Ikimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf p. 3-4	Laisvai bėgioja po kiemą, salę, sustoja išgirdus garsinį signalą, keičia kryptį, tempą. Vaikui patogiu būdu įveikia įvairias kliūtis: peršoka, prašliaužia, perlenda, perlipa ir pan. Kartu su auklėtoja atlieka pratimus, derina savo judesius su kitais, išlaiko pusiausvyrą. Atlieka paprastus veiksmus su kamuoliu: ridena, meta, gauda, spiria ir pan. Tiksliau konstruoja, veria ant virvutės sagas, žiedus ir t.t Sąmoningai aktyviai juda, žaidžia judriuosius žaidimus. Jaučia kūno judėjimo tempą, kryptį, šokinėja abiem kojom. Supranta atskirų kūno dalių fizines galias. Įveikia nesudėtingas kliūtis, derindami rankų ir kojų judesius. Laipioja lauko įrenginiais, važinėja dviračiu. Tikslingai atlieka sudėtingesnius veiksmus pirštais ir ranka. Meta kamuolį iš įvairių padėčių į taikinį, tiksliai gauda, mušinėja.
<u>Savireguliacija ir savikontrolė:</u> Vertybinė nuostata Nusiteikęs valdyti	1-3 metai https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/Ikimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf	Nusiramina kalbinamas, nešiojamas. Pats ieško nusiramavimo: apkabina žaislą, šaukia suaugusįjį, ropščiasi ant

dėmesį, emocijų raišką ir elgesį. Esminiai gebėjimai Sutelkia dėmesį ir pastangas veiklai, dažniausiai laikosi tvarkos ir susitarimų, bendraudamas su kitais elgiasi mandagiai, stengiasi kontroliuoti savo žodžius ir veiksmus, įsiaudrinęs geba nusiraminti.	amžiaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf p.5 3-6 metai https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/Ikimokyklinio-amžiaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf p. 5-6	kelių. Pradedą valdyti savo emocijas ir veiksmus, reaguodamas į suaugusiojo veido išraišką, žodžius, balso intonaciją. Yra ramus ir rodo pasitenkinimą kasdiene tvarka bei ritualais. Jeigu kas nepatinka, nueina šalin, atsisako bendros veiklos, ieško suaugusiojo pagalbos. Pradedą laikytis jam suprantamu suaugusiojo prašymų ir bendrų susitarimų. Sutaria su kitais vaikais. Žaidžia šalia kitų vaikų. Laikosi numatytos tvarkos. Sugalvoja konflikto sprendimo būdus. Geba susivaldyti. Laikosi žaidimo taisyklių. Reiškia jausmus žodžiais. Randa nusiramino būdų (klausosi muzikos, pabūna vienas). Stengiasi suvaldyti savo pyktį, blogas emocijas. Supranta susitarimų, taisyklių prasmę bei naudingumą. Siekia būti savarankiškas. Priima dienos ritmo pasikeitimus.
Ugdymo(si) kontekstai, pedagogo vaidmuo		
<u>Ugdymo kontekstas</u>: judraus patirtinio ugdymo ir žaismės kontekstai. <u>Mokytojo vaidmuo</u>. Mokytojas skatina vaikus diskutuoti, pasakoti ką jie daro kasdien, kad būtų stiprus ir sveiki. Pedagogas plečia vaikų supratimą apie sveikatą ir jos tausoimą: rodo filmus, organizuoja projektus apie sveikatą, ligas ir jų įveikimo būdus, mitybą, sportą ir grūdinimąsi. Parūpina įvairaus sportinio inventoriaus. Atsižvelgdamas į vaiko fizinę sveikatą bei gebėjimus, mokytojas sudaro sąlygas vaikui pažinti savo kūną ir jo galimybes, palaiko ir žadina vaikų judėjimo poreikį, skatina fizinį aktyvumą per judriuosius ir sportinius žaidimus, mokydamas fizinių pratimų. Parūpina ugdomojoje aplinkoje smulkiosios motorikos lavinimo priemonių: karoliukų, mozaikų, konstruktorių. Pedagogas per patirtines veiklas kalbasi su vaikais apie švarą, moko asmens higienos įgūdžių. Organizuoja žaidimus kuriuose vaikai sudeda daiktus į dėžutes, minko tešlą, kerpa įvairias formas, vėliau jas klijuoja. Sistemingai skatina vaikus tvarkyti žaislus, padeda jiems rasti savo vietą. Parodo vaikams būdus padedančius nusiraminti, įrengia grupėje nusiramino vietą. Pasakoja istorijas, kurių veikėjai pozityviai sprendžia konfliktus.		

Ugdymo(si) sritis „**Aš ir bendruomenė**“ apima šiuos turinio aspektus: kas aš?, savo emocijų ir elgesio valdymas, aš tarp kitų, žmonės ir bendruomenės, mūsų praeitis, dabartis, ateitis. Ugdymo(si) srities paskirtis yra plėtoti vaikų savivoką ir savigarbą, emocijų suvokimą ir raišką, savireguliaciją ir kontrolę, santykius su suaugusiaisiais ir vaikais, socialinį ir kultūrinį supratingumą. Ugdymosi veiklos skatina plėtoti tyrinėjimo, problemų sprendimo, kūrybiškumo, žaidimo ir mokėjimo mokytis gebėjimus. Siekiama padėti vaikams plėtoti supratimą apie save kaip unikalų asmenį, kuris auga, keičiasi, įgyja vis daugiau savarankiškumo, galių ir pasitikėjimo savimi, mokosi priimti savo

gyvenimui ir ugdymuisi aktualius sprendimus bei pasirinkimus. Siekiama padėti vaikams išlavinti savireguliacijos procesus, įgalinančius kryptingai plėtoti asmenines savybes ir gebėjimus.

Ugdymo(si) sritis: Aš ir bendruomenė		
Pasiekimų sritys	Pasiekimų žingsniai	Ugdymo(si) gairės, veiksenos
<u><i>Emocijų suvokimas ir raiška</i></u> Vertybinė nuostata Domisi savo ir kitų emocijomis bei jausmais Esminiai gebėjimai Atpažįsta, atliepia, įvardija, aptaria savo ir kitų emocijas ar jausmus, jų priežastis, įprastose ramiose situacijose emocijas ir jausmus išreiškia tinkamais, kitiems priimtinais būdais, žodžiais ir elgesiu atliepia kito jausmus	1-3 metai https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/Ikimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf p.4-5 3-6 metai https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/Ikimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf p. 5	Mimika, kūno judesiais reiškia jausmus. Tyrinėja savo ir kitų kūną, jausmus, kalbą. Džiaugsmą, liūdesį, baimę, pyktį reiškia skirtingu intensyvumu (nuo silpno nepatenkinto niurzgėjimo iki garsaus rėkimo). Būdinga greita nuotaikų kaita. Atpažįsta kito vaiko ar suaugusiojo džiaugsmo, liūdesio ir kitų emocijų išraiškas. Pradeda vartoti emocijų raiškos žodelius ir emocijų pavadinimus. Rodo prierašumą artimiesiems; Džiaugiasi ir liūdi, matydamas savo bei kitų vaikų emocijas. Žaidžiant reiškia emocijas, išsivaizduoja tam tikras situacijas, atlieka vaidmenis. Atpažįsta kitų emocijas ir jausmus. Emocijas reiškia žodžiais, komentuoja. Pradedą kalbėtis apie jausmus su 12 kitais, klausti kodėl pyksta, verkia. Komentuoja jausmus sukėlusias situacijas bei priežastis. Kalba apie tai, kas gali padėti pasijusti geriau, jei esi nusiminęs.
<u><i>Savivoka ir savigarbą</i></u> Vertybinė nuostata Pasitikimi savimi ir savo gebėjimais, gerbia save ir kitus Esminiai gebėjimai Pažįsta savo kūną, pasako, kad yra berniukas (mergaitė), supranta savo augimą ir gebėjimų tobulėjimą, prisistato kitam, komentuoja, kuo domisi, kas patinka (nepatinka), supranta ir gina savo	1-3 metai https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/Ikimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf p.6-7 3-6 metai https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/Ikimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf p. 6-7	Reaguoja į savo vardą. Atpažįsta save veidrodyje, nuotraukose. Išreiškia savo norus, pyksta, jei neleidžia to daryti. Kalba pirmuoju asmeniu, savo „aš sieja su savo veikla. Pasako, kas jis yra-berniukas ar mergaitė. Reiškia savo mintis, jausmus. Kviečia, pasirenka žaidimo draugus. Jaučiasi pilnaverčiu grupės nariu. Demonstruoja savo gebėjimus įvairių veiklų metu. Siekia kitų dėmesio, palankių vertinimų. Suvokia

bei kitų teises būti ir žaisti kartu, priskiria save savo šeimai, grupei, įstaigos bendruomenei, žino savo tautybę, tėvynę savo kūno pažinimas.		savo norus, jausmus, gebėjimus. Apibūdina save, sakydamas fizines ir elgesio savybes, priklausymą šeimai, grupei. Gali pasakyti savo tautybę. Save ir savo sugebėjimus vertina teigiamai. Rūpinasi kitais, žino, kur kreiptis pagalbos.
<u>Santykiai su</u> <u>suaugusiais ir</u> <u>bendraamžiais</u> Vertybinių nuostatų Nusiteikęs geranoriškai bendrauti ir bendradarbiauti su suaugusiais ir bendraamžiais Esminiai gebėjimai Pasitiki mokytojais, juos gerbia, ramiai jaučiasi su jais kasdienėje ir neįprastoje aplinkoje, iš jų mokosi, drąsiai dalinasi savo mintimis, žino, kaip elgtis su nepažįstamais suaugusiais. Geranoriškai elgiasi su bendraamžiais, natūraliai priima kitų skirtumus, draugauja bent su vienu vaiku, supranta savo žodžių ir veiksmų pasekmes sau ir kitiems	1-3 metai https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/ikimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf p.8-9 3-6 metai https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/ikimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf p. 8-9	Atpažįsta juo besirūpinantį suaugusįjį, greta žaidžia. Mėgdžioja suaugusiojo žodžius, veiksmus. Vykdo suprantamus suaugusiojo prašymus. Bijo nežinomos aplinkos, žmonių. Lengviau atsiskiria nuo tėvų. Drąsiau veikia, išbando ką nors nauja, mėgdžioja suaugusiųjų veiksmus, žodžius. Nori veikti savarankiškai, tikisi suaugusio palaikymo. Ramiai stebi nepažįstamus, kai šalia auklėtoja. Patinka žiūrėti į kitus vaikus, būti šalia, juos liesti. Žaidžia greta kitų vaikų, stebi jų veiklą, mėgdžioja. Ieško vaikų draugijos, įsitraukia į kitų vaikų žaidimus. Reiškia teises į savo daiktus. Reiškia simpatijas kuriam nors vaikui. Grupėje jaučiasi saugus, rodo pasitikėjimą. Priima suaugusiojo pasiūlymus. Laikosi sutartų taisyklių, suaugusiojo prašymų, pasiūlymų. Nusiteikęs geranoriškai, pagarbiai, mandagiai bendrauti su suaugusiais. Žino, kodėl negalima bendrauti su nepažįstamais žmonėmis. Žino, į ką galima kreiptis pagalbos. Dalijasi žaislais. Sėkmingai įsitraukia į vaikų grupę, kartu žaidžia. Padeda kitam vaikui. Domisi skirtumais tarp vaikų, juos toleruoja. Žaisdamas moka susitarti, derėtis. Randa nesutarimo, konflikto sprendimo būdus. Palaiko

		ilgalaikę draugystę. Taikiai diskutuoja, tariasi, derasi su kitais. Suvokia savo veiksmų pasekmes sau ir kitiems.
<i>Problemų sprendimas</i> Vertybinių nuostatų Nusiteikęs priimti iššūkius ir spręsti problemas Esminiai gebėjimai Geba atpažinti ir įvardinti iššūkį, problemą, kliūtį, savarankiškai ir drauge su kitais ieško iššūkio įveikos, problemos sprendimo būdų, apsvarsto ir pasirenka tinkamus konkrečiai situacijai, įvertina priimtų sprendimų pasekmes	1-3 metai https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/Ikimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf p.25 3-6 metai https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/Ikimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf p. 25	Kartoja nepasisekusi veiksmą. Stebi, kaip įvairiose situacijose elgiasi kiti. Nepavykus, meta veiklą arba laukia pagalbos. Imasi sudėtingesnės veiklos. Stebi savo veiksmų pasekmes. Išbando įvairias daiktų panaudojimo galimybes. Susidūręs su sudėtinga veikla, kliūtimi, ieško tinkamų sprendimo būdų, bando įveikti sunkumus. Tariasi su kitais, atsižvelgia į kitų nuomonę, siūlo ir priima pagalbą. Nepasisekus bando keletą kartų arba prašo pagalbos. Mokosi iš savo klaidų.
<i>Gebėjimas žaisti</i> Vertybinių nuostatų Nusiteikęs kartu su kitais vaikais plėtoti žaidimus, kurdamas vaikų žaidimo kultūrą. Esminiai gebėjimai Individualiai ir drauge su kitais žaidžia ir pats kuria įvairius žaidimus: režisūrinius, vaidmenų ir žaidimus su taisyklėmis, moka laikytis skirtingų žaidimų taisyklių	1-3 metai https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/Ikimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf p.26-27 3-6 metai https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/Ikimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf p. 26-27	Atsiliepia į artimųjų suaugusiųjų prisilietimus ir žaidimus, kartoja, ima jais žaisti. Pamėgdžioja suaugusįjį, siekia jo dėmesio ir palaikymo, džiaugiasi bendrais žaidimais. Turi savo bendravimo „kalbą“. Drąsiai juda erdvėje, tyrinėja supančią aplinką, eksperimentuoja su įvairiais žaislais ir daiktais. Žaidžia su suaugusiuoju ar kitu vaiku, pradeda derinti savo veiksmus su kito žaidėjo veiksmais. Tikslingai renkasi žaislus, pasirenka arba pats susikuria erdvę žaidimui. Individualiai ar dviese žaidžia paprastą režisūrinį ar vaidmenų žaidimą, laikosi žaidimo vaidmens taisyklių. Žaisdamas su kitais stengiasi derinti žaidybinius veiksmus. Drauge su kitais tikslingai kuria žaidimo erdvę, pritaiko vietą, pasirenka žaidimui reikalingas priemones, žaislus. Geba laikytis žaidime prisiimto vaidmens, siekia tiksliai atlikti pasirinkto

		vaidmens funkcijas, turi mėgstamą vaidmenį. Sėkmingai sąveikauja su kitais, buriasi į didesnes 3–5 vaikų grupės. Susitaria dėl bendros žaidimo temos, idėjos, eigos, vaidmenų pasidalijimo ir erdvės. Vartoja kalbą tardamiesi, planuodami žaidimą, plėtodami vaidmenis ir sprenddami konfliktus. Tikslingai pasirenka arba susikuria žaidimo erdvę. Drauge su kitais vaikais plėtoja tęstinius siužetinius vaidmenų žaidimus. Žaisdamas improvizuoja, kuria vis sudėtingesnius siužetus. Nesunkiai geba laikytis siužetinio vaidmenų žaidimo taisyklių ir vaidmenų funkcijų. Mėgsta žaisti netradicinėse erdvėse (kieme, gamtoje), išradingai juos pritaikydamas žaidimui. Tvarko žaidimo erdves prieš žaidimą ir jį baigus. Laikosi taisyklių dalyvaudamas kolektyviniuose sportiniuose, judriuosiuose ir didaktiniuose žaidimuose.
--	--	---

Ugdymo(si) kontekstai, pedagogo vaidmuo

Ugdymo kontekstas: universalaus dizaino mokymuisi, žaismės, tyrinėjimo ir gilaus mokymosi kontekstai.

Mokytojo vaidmuo. Parenka veiklas bei žaidimus, kartu žaidžia, vaidina. Išgyvena veikimo laiką drauge, tačiau tuo pačiu kantriai stebi ir laukia, kol vaikai plėtos žaidimo eigą patys. Ugdytojai siūlo vaikams aktyvaus judėjimo ir atsipalaidavimo žaidimus, pratimus, padedančius valdyti neigiamų emocijų raišką. Mokytojas ugdo vaikų gebėjimą suvokti save, savo augimą ir savo galimybes, padeda nukreipti impulsus, padeda rasti išeitį iš keblios situacijos ir įveikti sunkumus. Skatina vaikus kalbėti apie tai, kas yra gerai, o kas blogai (pvz: pokalbiai apie jausmus „Kai aš laimingas“, „Kai jaučiu pavydą“, „Kai jaučiuosi piktas“, „Koks aš šiandien?“), kalbama apie gėrį, laimę (aptariamąsias situacijas, kuriose vaikai jautė baimę, pyktį ar džiugesį).

Ugdymo(si) sritis „**Aš kalbų pasaulyje**“ apima žodinės ir nežodinės kalbos supratimą, kalbinę raišką, kalbų įvairovės suvokimą ir kalbinės tapatybės formavimąsi. Ugdymo srities paskirtis yra plėtoti kalbų supratimą, kalbinę raišką, skaitmeninį sumanumą, meninę raišką, aplinkos pažinimą. Siekiama skatinti vaikus klausytis ir suprasti kitų kalbėjimą, plėsti žodinės ir nežodinės kalbos supratimą, vaizdinės informacijos suvokimą, padėti įgyti rašytinės raiškos pradmenis. Taip pat siekiama ugdyti vaikų kalbinės raiškos, bendravimo ir komunikacijos gebėjimus, apimančius žodinę ir nežodinę raišką, padėti įgyti rašytinės raiškos pradmenis.

Ugdymo(si) sritis: Aš kalbų pasaulyje		
Pasiekimų sritys	Pasiekimų žingsniai	Ugdymo(si) gairės, veiksenos
<i>Kalbų supratimas</i> Vertybinė nuostata	1-3 metai	Atkreipia dėmesį į kalbėjimą, plečia pasyvų ir aktyvų

bendrauti su kitais, išreikšti savo patirtį, jausmus, mintis ir emocijas. Esminiai gebėjimai Naudodamas žodines ir nežodines raiškos priemones, dalinasi savo patirtimi, jausmais, mintimis, išitraukia į pokalbį ir jį plėtoja, pasakoja, atpasakoja ir kuria paprastas istorijas, kopijuoja aplinkoje matomus žodžius, parašo savo vardą.	3-6 metai https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/Ikimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf p. 16-17	norų, minčių raišką skatina dėmesys vaiko kalbai, kantrus išklausymas, lėtas kalbėjimo tempas, reagavimas į vaikų intencijas, reiškiamas žodine ir nežodine išraiška. Suaugusiojo padedamas, kartoja girdėtus trumpus kūrinėlius, dalyvauja pokalbiuose, kelių žodžių vientisiniais sakiniais kalba apie save, savo norus, poreikius, išgyvenimus, pasakoja apie tai, ką mato ir girdi, vartoja paprastas mandagumo frazes, formuluodamas sakinius, taiko pagrindines gramatikos taisykles. Poreikį bendrauti, išreikšti norus ir mintis skatina dienos įvykių ir rutininių veiklų aptarimas. Domisi skirtinga kalbine raiška. Kalba apie tai, ką jaučia, mato, girdi, nuolat plečia žodyną, susijusį su kasdieniu gyvenimu, artimiausia aplinka, gamta, technika, objektų savybėmis, būsenomis. Dalyvauja mokytojo inicijuojamose veiklose, padedančiose pažinti pasaulį, mokosi kelti klausimus, bando vartoti naujai sužinotas sąvokas, vaizdingus žodžius, argumentuoti, plėtoti diskusijas, reflektuoti savo patirtį, žodinę raišką papildydamas išradingais gestais, judesiais, mimika, iliustruodamas aplinkos objektais, schemomis, piešiniais. Išitraukia į įvairias mokytojo siūlomas veiklas, susijusias su galimybe piešti ir rašyti. Supranta rašymo tikslus, tyrinėja ir supranta, kad skirtingos kalbos turi skirtingas raides. Ugdosi kalbų įvairovės suvokimą ir formuojasi kalbinę tapatybę, mokosi atpažinti skirtingas kalbas, suprasti kita kalba kalbančiųjų intencijas.
---	--	--

Ugdymo(si) kontekstai, pedagogo vaidmuo

Ugdymo kontekstas: kalbų įvairovės ir kultūrinių dialogų kontekstai.

Mokytojo vaidmuo. Pedagogas organizuoja įvairias kalbines ir žaidybines situacijas, kurios skatina vaikų raišką ir tarpusavio bendravimą. Sudaro palankias sąlygas kūrybiniam dialogams, kurių metu ugdoma vaizduotė, skatinamas spontaniškas kalbėjimas. Kalbiniai gebėjimai ugdomi visos dienos metu bendraujant su vaikų, žaidybinių veiklų metu ar sprendžiant įvairias iškilusias situacijas. Mokytojas sudaro palankią aplinką vaikų ir kitų bendruomenės narių bendravimui, skatina vaikus pasitikėti savimi, bendraujant su kitais, reikšti jausmus, mintis, ketinimus žodžiais. Pedagogas grupėse įrengia bibliotekėles, skaitymo ir ramybės kampelius, sudaro galimybes vaikams naudotis skaitmeniniu turiniu, padedančių pažinti rašto simbolius. Planuoja išvykas į biblioteką, skatina dalyvavimą projektinėse veiklose, gilinant supratimą apie skirtingas pasaulio šalis.

Ugdymo(si) sritis „**Tyrinėju ir pažįstu aplinką**“ apima šiuos turinio aspektus: mane supantys daiktai, gyvybė, skaičiavimas ir modeliavimas, matematiniai erdvės tyrinėjimai, skaitmeninių technologijų pasaulis. Ugdymo(si) srities paskirtis yra plėtoti daiktinės ir gamtinės aplinkos pažinimą, matematinį mąstymą, skaitmeninį sumanumą, kalbų supratimą, tyrinėjimą, problemų sprendimą, mokėjimą mokytis. Ugdymo(si) veiklos skatina žaidimo, kūrybiškumo, emocijų suvokimo ir raiškos gebėjimus. Siekiama padėti vaikams pažinti aplinkos daiktus, jų savybes ir paskirtį ir, remiantis jų vieta aplinkoje, orientuotis erdvėje. Taip pat siekiama suteikti galimybę vaikams tyrinėti artimosios aplinkos gamtos objektus ir reiškinius, susipažinti su svetur egzistuojančios gyvybės įvairove ir padėti suprasti, kad gyvybė turi poreikių.

Ugdymo(si) sritis: **Tyrinėju ir pažįstu aplinką**

Pasiekimų sritys	Pasiekimų žingsniai	Ugdymo(si) gairės, veiksenos
<u><i>Aplinkos pažinimas</i></u> Vertybinių nuostatų Nori pažinti ir suprasti aplinkinį pasaulį, džiaugiasi sužinoję, ką nors naujo. Esminiai gebėjimai Pažįsta jam suprantamus socialinius, kultūrinius ir gamtos objektus bei reiškinius, juos įvardija ir apibūdina, žinojimą pritaikydamas žaidimuose ir kitose veiklose	1-3 metai https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/Ikimokyklini-o-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf p. 9-10 3-6 metai https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/Ikimokyklini-o-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf p. 10-11	Reaguoja į skirtingus vaizdus, paviršius, kvapus, garsus, skonius. Atpažįsta artimus žmones, žaislus, daiktus. Kartu su mokytojų stebi ir atpažįsta artimiausią savo aplinką orientuojasi joje. Pažįsta ir įvardija kai kuriuos gyvūnus, augalus, daiktus, domisi jais. Žino kai kurių daiktų paskirtį ir jais naudojasi. Skiria atskirus gamtos reiškinius. Orientuojasi savo grupės, darželio ir namų aplinkoje. Pasako savo ir šeimos narių vardus. Dalyvauja prižiūrint augalus ir gyvūnus. Atpažįsta gamtoje ar paveiksluose dažniausiai sutinkamus gyvūnus, medžius, gėles, daržoves, grybus, pasako jų pavadinimus. Pažįsta gyvenamosios vietovės objektus. Geba pasakyti miesto, gatvės, kurioje gyvena pavadinimus, savo vardą ir pavardę, pasako tėvų profesijas. Stebi orus, gamtą,

		pasako metų laikų pavadinimus ir būdingus jiems požymius. Įvardija ir bando paaiškinti socialinius bei gamtos reiškinius, apibūdinti save, savo gyvenamąją vietą, šeimą, kaimynus, domisi technika ir noriai mokosi ja naudotis. Atpažįsta ir įvardija ne tik naminius, bet ir laukinius gyvūnus, jų gyvenimo skirtumus. Skiria daržoves, uogas, vaisius, kaip juos naudoti maistui. Domisi dangaus kūnais, gamtos reiškiniais. Rodo pagarbą gyvajai ir negyvajai aplinkai ir besiformuojančią atsakomybę už jos išsaugojimą. Mokosi rūšiuoti atliekas. Bando prisiimti atsakomybę už bendrą darbą. Jaučiasi atsakingas už socialinę, kultūrinę ir gamtinę aplinką bei jos ateitį: apmąsto ir siūlo būdus, kaip ja rūpintis, prižiūrėti, puošti.
<u>Tyrinėjimas</u> Vertybinė nuostata Domisi viskuo, kas vyksta aplinkui, noriai stebi, bando ir samprotauja. Esminiai gebėjimai Aktyviai tyrinėja save, socialinę, kultūrinę ir gamtinę aplinką, įvaldo tyrinėjimo būdus (stebėjimą, eksperimentavimą, klausinėjimą), samprotauja apie tai, ką pastebėjo, atrado, pajuto, patyrė.	1-3 metai https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/Ikimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf p. 24 3-6 metai https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/Ikimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf p. 24-25	Tyrinėja tai, kas yra aplinkui: ima, judina, stebi, klauso, bando išardyti, pažiūrėti, kas yra viduje. Eina link sudominusių daiktų ar reiškinių. Žaidimui bando panaudoti įvairius daiktus, išradingai juos naudoja., paliesti, paragauti. Ilgesnį laiką įsitraukia į tyrinėjimo veiklas; džiaugiasi tyrinėjimo atradimu, rezultatą rodo kitiems. Kartoja patikusių veiksmą. Pats pasirenka žaidimui ar kitai veiklai reikalingus daiktus. Žaisdamas tyrinėja, išbando daiktus bei medžiagas. Domisi medžiagomis, iš kurių padaryti daiktai ir jų savybėmis. Paaiškina, kad su nežinomais daiktais reikia elgtis atsargiai. Atlieka įvairius eksperimentus kartu su mokytoju. Tyrinėdamas aplinką demonstruoja kūno kontrolę, tinkamai pasitelkia visus pojūčius ir savo galimybes.

		Lygina daiktus, medžiagas, gyvūnus ir augalus, juos grupuoja ir klasifikuoja. Aktyviai tyrinėja save, socialinę, kultūrinę ir gamtinę aplinką, naudojant įvairius tyrinėjimo būdas.
<u>Matematinis mąstymas</u> Vertybinių nuostatų Nusiteikęs pažinti pasaulį jam suprantamais matematiniais būdais. Esminiai gebėjimai Atranda skaičių ir figūrų pasaulį, plėtoja supratimus apie skaičiavimo ir matavimo būdus, jų taikymą aplinkai pažinti. Geba išreikšti pastebėjimus apie objektų kiekį, dydį, seką, vietą ir kryptį.	1-3 metai https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/Ikimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf p. 11 3-6 metai https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/Ikimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf p. 11-12	Stebi įvairius objektus, deda vieną daiktą ant kito. Susidomi matydamos forma, dydžiu ar spalva išsiskiriantį daiktą. Supranta, ką reiškia vienas, dar vienas, du, daug. Atkreipia dėmesį į judančius daiktus, daug kartų kartoja veiksmus su jais. Parodo, kuris iš dviejų daiktų yra ilgas – trumpas, sunkus – lengvas, pilnas – tuščias. Įvardija skaičius 1, 2, 3, atpažįsta ir susieja įvairias skaičių išraiškas (rankos pirštai, taškai, brūkšneliai), paduoda tiek daiktų, kiek prašoma. Supranta, ką reiškia būti pirmam, antram. Suskaičiuoja, kiek daiktų yra vienoje ir dviejose daiktų grupėse. Sukomplektuoja, atrenka prašomą objektų skaičių. Pasako, kuriame iš dviejų rinkinių yra daugiau (mažiau) elementų. Objektų kiekį nuo 0 iki 10 susieja su atitinkamu skaičiaus simboliu Tapatina daiktus pagal formą, spalvą, dydį ir suranda vienodus daiktus. Supranta ir pradeda vartoti žodžius daiktams lyginti. Pradeda skirti kairę ir dešinę pusę, kryptį. Sudaro maršruto planą, schemą. Pastebi daiktų seką.
<u>Skaitmeninis sumanumas</u> Vertybinių nuostatų Nusiteikęs pažinti, išbandyti ir saugiai naudoti aplinkoje esančias skaitmenines technologijas. Esminiai gebėjimai Geba pažinti ir naudoti lengvai valdomas	1-3 metai https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/Ikimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf p. 12-13	Žaidžia mokyklos aplinkoje esančiais įvairiais išmaniaisiais žaislais be ekranų (pvz., robotukais) naudodamas pagrindines jų paleidimo ir veikimo funkcijas. Žodžiais, garsažodžiais, veiksmiais parodo kasdienių darbų ir veiklų atlikimo žingsnių eiliškumą, atlieka mokytojo ar kitų vaikų sakomas komandas.

skaitmenines priemonės, sukurti elementarų skaitmeninį turinį, sudaryti kelių vienas po kito einančias programas.	3-6 metai https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/ikimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf p. 13-14	Žaisdamas, naudojasi išmaniaisiais daiktais, aiškinasi jų veikimo būdą, juos išbando. Naudojasi ugdymą(si) papildančiomis skaitmeninėmis priemonėmis ir turiniu žaisdamas ir pažindamas aplinką (vaizdo įrašais, garsinėmis knygelėmis, ugdomosiomis programėlėmis ir). Žaisdamas, tyrinėdamas aplinką, naudojasi išmaniaisiais daiktais (žaislais, robotukais, išmaniaisiais rašikliais, telefonais, išmaniosiomis grindimis ir kt.), aiškinasi jų veikimo būdą, juos išbando. Naudodamas fizines ir skaitmenines priemones, mokosi atpažinti ir paaiškinti kiekybinę informaciją perteikiančius vaizdus. Ištraukia į įvairias kūrybines, tyrinėjimo ir judrias veiklas, vykstančias realios ir virtualios aplinkos kontekstuose atranda nesudėtingo skaitmeninio turinio kūrimo galimybes (piešia, fotografuoja, daro garso ir vaizdo įrašus). Mokosi skaitmeninių priemonių saugaus ir atsakingo naudojimo, virtualaus bendravimo taisyklių.
<i>Mokėjimas mokytis</i> Vertybinė nuostata Noriai mokosi, džiaugiasi, tuo ką išmoko. Esminiai gebėjimai Geba mokytis ir pradeda valdyti savo mokymosi veiklas, smalsauja, stėbi, apmąsto ir koreguoja savo veiklos procesą ir rezultatus	1-3 metai https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/ikimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf p. 27 3-6 metai https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/ikimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf p. 28	Daiktus rūšiuoja pagal formą, spalvą, dydį, naudodamas rūšiavimo žaislus ir sensorines priemones. Žaisdamas ir tyrinėdamas vidaus ir lauko aplinkoje, įvairiose situacijose kalbinamas mokytojo įgyja vis daugiau patirties pasirinktu būdu duoti nurodymus dėl objekto judėjimo krypties ir buvimo vietos. Ištraukia į eksperimentines veiklas, tam atranda vis daugiau būdų. Imasi iniciatyvos ir atkakliai siekia savo tikslo. Pradeda numatyti ir pasirinkti priemones bei medžiagas, reikalingas veiklai įgyvendinti.

		Diskutuoja, kaip gali būti fiksuojami, koduojami duomenys, dalinasi idėjomis, kaip juos grafiškai pavaizduoti. Mokosi pavaizduotus duomenis suprasti, interpretuoti. Siūlo žaidimų ir veiklos idėjas, imasi iniciatyvos joms įgyvendinti. Pasako apie savo norus. Drąsiai bando, spėja, klysta ir taiso klaidas. Aptaria padarytus darbus, planuoja, ką darys.
Ugdymo(si) kontekstai, pedagogo vaidmuo		
<u>Ugdymo kontekstas:</u> tyrinėjimo ir gilaus mokymosi, realių ir virtualių aplinkų kontekstai. <u>Mokytojo vaidmuo:</u> Mokytojas stengiasi sužadinti vaiko smalsumą įvairiomis kūrybinėmis užduotimis, pasitelkdamas skaitmeninį turinį. Moko atsakingai naudotis skaitmeninėmis technologijomis, supažindina su realios ir skaitmeninės aplinkos atvaizdais. Pedagogas koordinuoja vaikų veiklas, moderuoja ugdymo situacijas, kuria kontekstus, kurie padeda vaikams tyrinėti, aktyviai ir kūrybiškai veikti, diskutuoti, reflektuoti, mokytis vienas iš kito ir veikti kartu. Pedagogas kuria ir atnauja stimuliuojančią grupės aplinką, kurioje vaikai gali rasti sau reikalingą informaciją ir priemones.		

Ugdymo(si) sritis „**Kuriu ir išreiškiu**“ apima šiuos turinio aspektus: žaidimo raiška, muzikos raiška, šokio raiška, dailės raiška, teatro raiška. Ugdymo(si) srities paskirtis yra plėtoti estetinį suvokimą, meninę raišką, gebėjimą žaisti, kūrybiškumą, tyrinėjimą, emocijų suvokimą ir raišką. Siekiama paskatinti vaikus žaismingai reikšti savo emocijas patirtis ir išpūdžius kuriant ir įvaldant įvairias žaidimo formas ir būdus. Žaisdamas vaikas ugdomi savitus žaidybinius gebėjimus ir plėtoja vaizduotę, kūrybiškumą, stiprina improvizacinius įgūdžius, ugdomi simbolinį mąstymą ir socialinio bendravimo vertybinius pagrindus. Per žaidimus vaikai drauge konstruoja vaikų kultūrą.

Ugdymo(si) sritis: Kuriu ir išreiškiu		
Pasiekimų sritys	Pasiekimų žingsniai	Ugdymo(si) veiksenos
<u>Estetinis suvokimas</u> Vertybinė nuostata Domisi, gėrįsi, grožisi gamtine ir kultūrine aplinka. Esminiai gebėjimai Atpažįsta įvairius gamtinės ir kultūrinės aplinkos reiškinius, reaguoja į juos, jaučia, suvokia ir, remdamasis savo supratimu, aptaria estetinius jų ypatumus, dalinasi asmeninėmis estetinėmis patirtimis, džiaugiasi savo ir kitų kūryba.	1-3 metai https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/Ikimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf p.17	Reaguoja ir trumpam sutelkia dėmesį, kai yra emociškai kalbinamas, kai mato įvairias mimikas, judesius, įvairių spalvų ir formų daiktus. Judesiais, kryžstavimu parodo, kad girdi pažįstamą melodiją, mato pažįstamą žmogų, žaislą, paveikslą. Skirtingai reaguoja į gamtos ir žmogaus sukurtus objektus bei reiškinius, intuityviai mėgdžioja tai, kas jam patinka. Emociškai reaguoja girdėdamas garsų, intonacijų sąsąskambį, stebėdamas savo ir kitų piešinius, paveikslus, šokių judesius, gamtos objektus bei reiškinius.

	3-6 metai https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/Ikimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf p. 17-18	Džiaugiasi, gėrasi menine veikla, su nuostaba stebi gamtos ir aplinkos grožį. Pasako savo įspūdžius, demonstruoja savitą estetinį skonį reaguoją į kitų nuomone, atpažįsta meno kūrinių išskirtinumą ir ypatumus. Įgyvendina naujas kūrybines idėjas nebijo eksperimentuoti, žaismingai stulbinti, vertina savo ir kitų kūrybinę veiklą, pasakydamas vieną kitą argumentą. Demonstruoja savitą estetinį skonį. Pasako, kas patiko – nepatiko, gerai – blogai, gražu – bjauru; ką patyrė dainuodamas, šokdamas, vaidindamas, piešdamas. Rodo pasitenkinimą bendra veikla ir kūryba, gėrasi savo ir kitų menine veikla, geru elgesiu, darbais.
<u>Meninė raiška</u> Vertybinių nuostata Domisi menų kalbomis, jaučia meninės raiškos džiaugsmą. Esminiai gebėjimai Pagal savo išgales tyrinėja menų kalbas, spontaniškai ir tikslingai išreiškia emocijas, įspūdžius, mintis, idėjas jau įvaldytomis meninės raiškos priemonėmis, atpažįsta savo meninius pomėgius, vartoja paprasčiausias jam žinomas ir suprantamas menines sąvokas savo patirčiai išreikšti.	1-3 metai https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/Ikimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf p.18-22 3-6 metai https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/Ikimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf p. 19-22	Domisi garsais, atkartoja toninius ir ritminius darinius, pradeda suprasti dainavimo ir kvėpavimo svarbą, įgyja muzikos kalbos pradmenis, plečia savo muzikinį žodyną. Juda natūraliai, džiaugsmingai, spontaniškai. Judesio kalba išreiškia savo mintis, emocijas, pažįsta pasaulį. Stebi ir reaguoją į mokytojo santykį su aplinkos objektais (susižavėjimą, grožėjimąsi). Tyrinėja savo keverzones ir terliones, bando apie jas pasakoti. Atranda erdvinį pasaulį ir erdvinės raiškos galimybes žaisdamas su skirtingų dvimačių ir trimačių formų objektais. Stebi, analizuoja, aptaria, grožisi savo, kitų vaikų ir profesionalių menininkų sukurtais kūriniais. Plėtoja savo grafinę ir spalvinę raišką piešdamas, kurdamas su įvairiomis priemonėmis, piešimo įrankiais. Muzikuodami kūno perkusija

		ir instrumentais, lavina motoriką ir raumenų kontrolę, kai reikia sugriebti, kratyti, mušti, trinti ir t. t. Keičia spontaniškus judesius į sąmoningai struktūruotą judesių seką, ima suprasti šokio kalbą. Atlikdami simbolinius vaidmenis, naudoja išraiškingus kūno judesius, veido mimiką, balso intonacijas, mokosi tiksliau, aiškiau, kūrybiškai perteikti savo išgyvenimus.
<u>Kūrybiškumas</u> Vertybinė nuostata Nusiteikęs drąsiai kurti ir autentiškai išreikšti save, noriai tyrinėti naujas idėjas. Esminiai gebėjimai Pasitelkia patirtį ir vaizduotę, tyrinėja savo ir kitų idėjas, randa būdų ir priemonių parodyti originalumą ir išradingumą įgyvendindamas kūrybinius sumanymus, aptaria tai su kitais.	1-3 metai https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/Ikimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf p.23 3-6 metai https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/Ikimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf p. 23	Artimiausioje įprastinėje aplinkoje pastebi ir smalsiai gyvai reaguoja į naujus daiktus, žmones, aplinkos pasikeitimus. Atranda naujus veiksmus: tapyti ant veidrodžio, ridenti, nardinti į vandenį ir kt., taiko juos daiktų tyrinėjimui, garsui, judesiui, kvapui, skoniui. Džiaugsmingai reaguoja į savo paties veikimą ir žaislingai atkartoja tai, kas jam patiko, ką mėgsta, atranda naujus derinius, įsivaizduoja apie gyvūnus, augalus, daiktus kuriuos girdėjo iš pasakojimo, skaitomo teksto, domisi kitų kūryba ir nori veikti kartu su kitais. Atranda naujas įprastų daiktų, reiškinių savybes, pasitelkia vaizduotę ką nors veikdamas. Žaidžia, pasakoja, juda, sugalvoja skirtingus veikimo būdus. Savitai, neįprastai naudoja įvairias medžiagas, priemones, lengvai sugalvoja, pertvarko, keičia, siūlo kelis variantus. Fantazuoja, pasakoja apie tai, ką sukūrė, apie pasirinktus kūrybos būdus, medžiagas, priemones, kūrybos procesą. Paaiškina, kas jam svarbu ir įdomu, pasako, kam skirti jo paties ir kitų žmonių kūrybos rezultatai.
Ugdymo(si) kontekstai, pedagogo vaidmuo		
Ugdymo kontekstas: tyrinėjimo ir gilaus mokymosi bei realių ir virtualių aplinkų kontekstai.		

Mokytojo vaidmuo. Pedagogas koordinuoja vaikų veiklas, moderuoja ugdymo(si) situacijas, kurios padeda vaikams suprasti, praplėsti ir pagilinti mokymą(si) ir sustiprinti įgyjamas patirtis. Pedagogas kuria kontekstus mokymui(si), kurie keltų vaikams iššūkius, skatintų tyrinėti, aktyviai ir kūrybiškai veikti, diskutuoti, reflektuoti, mokytis vienas iš kito ir veikti kartu. Mokytojas parūpina vaikų smalsumą, vaizduotę žadinančių, veiklumą skatinančių daiktų, mechanizmų, medžiagų kūrybiniais darbais, tyrinėjimui. Pedagogas kuria ir atnaujiną stimuliuojančią grupės aplinką, kurioje vaikai savarankiškai gali surasti informaciją ir jam reikalingų priemonių (enciklopedijos, žemėlapiai, planšetės, interaktyvus ekranai ir kt.).

5. VAIKŲ UGDYMO SI PAŽANGA, UGDYMO SI TĘSTINUMAS

Vaiko ugdymosi pasiekimai ir pažanga stebima ir vertinama pagal Ikimokyklinio ugdymo programos gairių priedą „Ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašas“. Vertinimo paskirtis - sekti vaiko pažangą, pasiekimus ir kryptingai planuoti vaiko, vaikų grupės ugdymo(si) veiklą, informuoti tėvus. Vaikų pasiekimų bei pažangos stebėjimas sudaro prielaidas tikslingiau pritaikyti universalaus dizaino mokymosi prieigą kiekvienam vaikui. Pirminis vertinimas atliekamas vaikui pradėjus lankyti ikimokyklinę įstaigą. Vėliau - du kartus metuose: rugsėjo ir gegužės mėnesį. Vaiko pasiekimus vertina mokytojai, įstaigos specialistai. Vertinimas vykdomas, atsižvelgiant į kiekvieno vaiko gebėjimus, jo pasiekimus, nelyginant su kitų vaikų pasiekimais ir gebėjimais. Kiekvieno vaiko pažanga yra individuali. Apie vaikų ugdymosi pasiekimus sprendžiama iš vaikų kasdienės veiklos ir jos rezultatų.

Mokytojas stebi, ką vaikas geba, kokia jo pažanga atskirose pasiekimų srityse, atskleidžiant jo galias ir švietimo pagalbos poreikį; renka reikšmingus vaikų ugdymo(si) proceso ir pasiekimų įrodymus. Vaiko veiklos stebėseną vyksta nuolat. Mokytojas nuolatos teikia vaiką motyvuojančią, įtraukiančią, auginančią grįžtamąjį ryšį. Su vaikais pasidžiaugiama veikla, aptariamas veiklos procesas ir rezultatai, vaikai mokosi patys įsivertinti savo veiklos patirtis ir rezultatus. Pasiekimų vertinimui naudojama priemonė „Pasiekimų žingsneliai“. Mokytojas sau patogiu būdu fiksuoja pasiekimo įrodymą, komentarą ar kt. Renka kitus įrodymus: nuotraukas, vaikų kalbos įrašus ar užrašus, vaikų darbelius, pačių vaikų veiklos įsivertinimo, reflektavimo faktus. Atlikus periodinį vertinimą inicijuojamas individualus pokalbis su tėvais(globėjais) pasiekimams aptarti laikantis konfidencialumo principo.

Vaikų ugdymo(si) dermę bei tęstinumą užtikrina mokyklos Programos ir Priešmokyklinio ugdymo bendrosios programos svarbiausių ugdymo(si) principų atitiktis ir ugdymo(si) proceso kryptingumas – ugdymo(si) modeliavimas iš vaiko raidos ir ugdymosi perspektyvos, išskirtinis dėmesys žaidimo pedagogikai ir patirtiniam vaikų ugdymui(si). Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo(si) tęstinumą užtikrina ikimokyklinio ugdymo(si) laikotarpiu plėtojamų pasiekimų sričių ir priešmokyklinio ugdymo(si) laikotarpiu plėtojamų kompetencijų dermė: suderintos jas sudarančių pasiekimų grupės, pasiekimų turinys, jų augimo nuoseklumas.

Programos atnaujinimas

Programa bus atnaujinama pagal poreikį – atsiradus naujoms idėjoms, ugdymo metodams, pedagoginėms strategijoms, taip pat atsižvelgiant į visos bendruomenės poreikius, šalies ikimokyklinio ugdymo sistemos tendencijas.

LITERATŪROS SĄRAŠAS

1. ESF projektas „Išimokyklinio ugdymo turinio kaita“ mokymų medžiaga;
2. Išimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašas. 2024.02 mėn.;
3. Išimokyklinio ugdymo programos gairės patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2023 m. rugsėjo 4 d. įsakymu Nr. V-1142;
4. Kalesninkų lopšelio-darželio išimokyklinio ugdymo programa „Mažais žingsneliais mokyklos link“ 2016 m.